

WEWNĄTRZSZKOLNY SYSTEM INTERWENCJI WYCHOWAWCZEJ

1. WYKAZ ZACHOWAŃ UCZNIÓW, KTÓRE MAJA CHARAKTER DEMORALIZACJI LUB SĄ NIEDOZWOLONE W SZKOLE	str. 3
2. STOPNIOWANIE ODDZIAŁYWAŃ WYCHOWAWCZYCH.....	str.3
3. PROCEDURY SZKOLNE POSTĘPOWANIA W SPRAWACH NIELETNICH W SYTUACJACH NIEPRZESTRZEGANIA REGULAMINÓW SZKOLNYCH ORAZ NA WYPADEK ZAISTNIENIA SYTUACJI ZAGROŻENIA.....	str.4
4. TRYB ODWOŁANIA SIĘ OD WYMIERZONEJ KARY.....	str.12
5. ZAŁĄCZNIKI – wzory oświadczeń.....	str.13

Głównym założeniem interwencji wychowawczych jest:

- stopniowanie oddziaływań wychowawczych,
- stosowanie jednolitego systemu postępowania wobec uczniów przez wszystkich nauczycieli.

Nieletni jest podstawowym pojęciem i zostało zróżnicowane w odniesieniu do trzech grup osób objętych wspólną nazwą nieletni w zależności od rodzaju prowadzonego postępowania, wieku osób oraz stosowanego ośrodka wychowawczego lub poprawczego:

- a) w zakresie postępowania dotyczącego zapobiegania i zwalczania demoralizacji – nieletnim jest osoba, która nie ukończyła 18 roku życia
- b) w zakresie postępowania o czyny karalne jest to osoba, która dopuściła się takiego czynu po ukończeniu 13 roku życia, a przed ukończeniem 17 lat
- c) trzecie znaczenie nieletności związane jest z wyłączenie z postępowaniem wykonawczym, w zakresie wykonywania środków wychowawczych lub poprawczych. W tym przypadku za nieletniego uważana jest osoba, względem której środki takie zostały orzeczone, choćby ukończył 18 lat, nie dłużej jednak niż do ukończenia lat 21.

Maloletni – to osoba, która nie ukończyła lat 18 i nie miała konfliktu z prawem. Pełnoletniość uzyskuje się z chwilą ukończenia lat 18 lub też zawarcia małżeństwa przed ukończeniem tego wieku.

Instytucje publiczne mają obowiązek powiadamiania niezwłocznie czynów przestępczych (tryb ścigania z urzędu).

Przestępstwa:

- rozboje
- wymuszenia rozbójnicze
- groźba
- niszczenie mienia (np. na terenie szkoły)
- kradzieże (przedmiotów o wartości materialnej lub emocjonalnej)
- bójki, rozboje, pobicia
- znęcanie
- fałszowanie
- handel, nakłanianie do użycia, wytwarzanie, przetwarzanie lub posiadanie narkotyków.

Przeciwdziałanie przestępczości poprzedzone jest przeciwdziałaniem demoralizacji.

W szkole powinno być stopniowanie oddziaływań wychowawczych przed zgłoszeniem na policję lub do sądu rodzinnego.

W wyjątkowych okolicznościach pomija się kolejność stosowania kar.

**WYKAZ ZACHOWAŃ UCZNIÓW, KTÓRE MAJĄ
CHARAKTER DEMORALIZACJI
LUB SĄ NIEDOZWOLONE W SZKOLE**

- _ wagary,
- _ notoryczne nieprzygotowanie się do zajęć,
- _ samowolne oddalenie się ucznia poza teren szkoły od momentu rozpoczęcia pierwszej lekcji do zakończenia ostatniej,
- _ samowolne opuszczenie lekcji,
- _ zastraszanie,
- _ każdy przejaw agresji,
- _ palenie papierosów na terenie szkoły,
- _ picie alkoholu, odurzanie się,
- _ niszczenie mienia szkolnego, kradzieże
- _ podrabianie podpisów osób dorosłych,
- _ niszczenie dokumentów, prac własnych,
- wymusza np. pieniądze, śniadanie,
- _ niewykonywanie poleceń nauczyciela,
- _ odpisywanie zadań domowych na terenie szkoły,
- wulgarnie, arogancko odnosi się do innych (osób starszych i innych uczniów),
- nie realizuje obowiązku szkolnego
- _ wszelkie zachowanie lekceważące i wulgarnie w stosunku do innych osób,
- _ korzystanie z telefonu komórkowego oraz wszelkich odtwarzaczy w czasie lekcji, zajęć w świetlicy i czytelni szkolnej oraz zajęć pozalekcyjnych.
- wyzywanie, straszenie poniżanie kogoś w Internecie lub przy użyciu telefonu,
- robienie komuś zdjęć lub rejestrowanie filmów bez jego zgody,
- publikowanie w Internecie lub rozsyłanie telefonem zdjęć, filmów lub tekstów, które kogoś obrażają lub ośmieszają, podszywanie się pod kogoś w Sieci.

STOPNIOWANIE ODDZIAŁYWAŃ WYCHOWAWCZYCH

/ kary regulaminowe/

1. upomnienie ustne udzielone przez wychowawcę,
 2. upomnienie wychowawcy, nauczyciela na forum klasy (z zapisem w zeszycie uwag)
 3. rozmowa dyscyplinująca z wychowawcą (w obecności rodziców lub z powiadomieniem rodziców)
 4. prace społeczno –użytkowe na rzecz szkoły
 5. utrata przywilejów / zakaz udziału w wycieczkach, imprezach szkolnych, zawieszenie prawa do zgłaszania nieprzygotowań /
 6. rozmowa dyscyplinująca z pedagogiem/psychologiem szkolnym (w obecności rodziców lub z powiadomieniem rodziców)
 7. rozmowa dyscyplinująca z dyrektorem szkoły (w obecności rodziców lub z powiadomieniem rodziców)
 8. podpisanie kontraktu z uczniem w obecności rodziców, wychowawcy
 9. obniżenie oceny z zachowania
- Poza kolejnością stosuje się:
- wnioskowanie o rozmowę ucznia z kuratorem sądowym
 - wnioskowanie na policję o rozmowę profilaktyczno-wychowawczą
 - wnioskowanie na policję o przekazanie wniosku do sądu rodzinnego
 - wnioskowanie o skierowanie sprawy ucznia do sądu rodzinnego
 - przeniesienie ucznia do równoległej klasy

PROCEDURA USprawiedliwienia Nieobecności

1. Usprawiedliwienia przyjmowane są w przeciągu 1 tygodnia od momentu powrotu ucznia do szkoły.
2. Wychowawca respektuje zwolnienie lekarskie, usprawiedliwienia napisane w całości przez rodziców oraz usprawiedliwienia dokonane osobiście przez matkę, ojca / prawnego opiekuna/ lub instytucje.
3. Jeżeli uczeń samowolnie opuścił zajęcia szkolne, wychowawca nie może uwzględnić usprawiedliwienia tych godzin wystawionego ani przez rodziców ani przez lekarza.
4. Wychowawca telefonicznie powiadamia rodziców o samowolnym opuszczeniu zajęć przez dziecko.
5. Jeżeli nieobecność ucznia trwa ponad tydzień, rodzice zobowiązani są do powiadomienia szkoły o jej przyczynie.
6. Tylko rodzice(opiekunowie prawni) mogą zwolnić ucznia z zajęć. Odnotowują ten fakt w zeszytce, który znajduje się w sekretariacie szkoły.

PROCEDURY Zwalniania Uczniów z Lekcji na Zawody Sportowe, Konkursy Przedmiotowe i Inne Konkursy Organizowane przez Szkołę / inne instytucje/

1. Uczeń, który jest zwolniony na zawody sportowe, konkursy przedmiotowe i inne konkursy organizowane przez szkołę ma zaliczoną obecność w szkole.
2. Ucznia zwalnia nauczyciel odpowiedzialny za zorganizowanie wyżej wymienionych zajęć.
3. Nauczyciel ten sporządza listę uczniów zwolnionych (koniecznie z podaniem klasy) i wywiesza ją 1 – 2 dni wcześniej na tablicy informacyjnej w pokoju nauczycielskim.
4. Nauczyciel odpowiedzialny za zorganizowanie tych zajęć wpisuje rodzaj zwolnienia do dziennika lekcyjnego (zawody sportowe, konkurs), w rubryce dotyczącej frekwencji.
5. Jeśli zawody lub konkurs odbywają się poza szkołą macierzystą, nauczyciel wyznaczony jako opiekun osobiście prowadzi uczniów ze szkoły na zajęcia i przyprowadza ich z powrotem do szkoły.
6. Jeżeli konkurs lub zawody trwają, np. 3 godziny, a w planie lekcji na dany dzień przewidzianych jest, np. 6 lekcji, uczeń uczestniczy w pozostałych lekcjach, ale jest zwolniony z odpowiedzi.

POSTĘPOWANIE W PRZYPADKU WYJAZDU RODZICÓW UCZNIĄ POZA MIEJSCE ZAMIESZKANIA

1. Rodzice lub prawni opiekunowie ucznia opuszczający miejsce zamieszkania ZOBOWIĄZANI SĄ poinformować dyrekcję szkoły o osobie, której powierzają pełnienie opieki nad dzieckiem. Informacja powinna mieć formę pisemną i zostać złożona w sekretariacie szkoły.
2. Wychowawca klasy, który otrzymał informację o nieobecności rodziców lub prawnych opiekunów ucznia zobowiązany jest przekazać ją dyrekcji szkoły.
3. Dyrekcja szkoły zgłasza fakt pozostawienia dziecka bez opieki osoby dorosłej do Komendy Policji

POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU UCZNIĄ WAGARUJĄCEGO

Poniższe czynności należy podjąć w przypadku ucznia, który bez usprawiedliwienia:

- opuszcza zajęcia z tego samego przedmiotu (nauczyciel przedmiotu zgłasza ten fakt wychowawcy)
- opuszcza pełny tydzień zajęć,
- opuszcza poszczególne dni; czynności następują w tym wypadku po upływie 2 tygodni od pierwszego dnia absencji

1. Wychowawca telefonicznie powiadamia rodziców i umawia się z nimi na spotkanie osobiste w szkole. Sporządza notatkę dotyczącą wykonania telefonu i rozmowy z rodzicami.
2. W przypadku utrudnionego kontaktu z rodzicami wychowawca wzywa ich wysłanym listem poleconym, którego kserokopię zachowuje.
3. Wychowawca powiadamia o problemie pedagoga szkolnego.
4. W razie braku zainteresowania ze strony rodziców lub braku widocznych efektów ich działań, pedagog szkolny zawiadamia policję o niezrealizowaniu obowiązku szkolnego.
5. Pedagog szkolny, w porozumieniu z dyrektorem szkoły i wychowawcą, przekazuje informację do Sądu Rodzinnego.
6. Ponadto istnieje możliwość wizyty w domu ucznia w celu wyjaśnienia sytuacji.
7. Zastosowanie kar regulaminowych, w tym obniżenie oceny z zachowania.
8. Wszelkie kontakty z rodzicami (łącznie z nieudanymi próbami nawiązania kontaktu) należy odnotować w dzienniku lekcyjnym.

POSTĘPOWANIE W SYTUACJI, GDY UCZEŃ POSIADA WŁĄCZONY TELEFON KOMÓRKOWY BĄDŹ ODTWARZACZ MUZYCZNY. / załącznik 1/

1. Na żądanie nauczyciela uczeń ma obowiązek wyjąć z telefonu kartę SIM i oddać telefon (odtworacz).
2. Nauczyciel przekazuje telefon (odtworacz) w depozyt do sekretariatu szkoły i informuje o zaistniałym fakcie wychowawcę ucznia.
3. Wychowawca wzywa telefonicznie bądź listownie rodziców ucznia do odbioru telefonu (odtworacza).
4. Przybyły rodzic potwierdza pisemnie odbiór telefonu (odtworacza) na otrzymanym druku.
5. W przypadku gdy uczeń, odmawia nauczycielowi oddania telefonu komórkowego (odtworacza) nauczyciel powiadamia o tym fakcie dyrektora szkoły.

POSTĘPOWANIE W PRZYPADKU ZASTRASZANIA, WYMUSZANIA ORAZ WYŁUDZANIA PIENIEDZY

1. Rozmowa wychowawcy i pedagoga szkolnego ze sprawcą i poszkodowanym.
2. Wychowawca ustala termin spotkania z poszkodowanym, sprawcą oraz rodzicami uczniów.
3. Pedagog wspólnie z wychowawcą prowadzą rozmowę z rodzicami i uczniami – ustalenie konsekwencji czynu (zadośćuczynienie).
5. W uzasadnionych przypadkach dyrekcja szkoły wraz z pedagogiem i wychowawcą podejmuje decyzję o zawiadomieniu policji.
6. Zastosowanie kar regulaminowych, w tym obniżenie oceny z zachowania

POSTĘPOWANIE W PRZYPADKU KRADZIEŻY I ZNISZCZENIA MIENIA SZKOLNEGO LUB PRYWATNEGO

1. W przypadku zgłoszenia kradzieży lub zniszczenia sprawą zajmuje się pracownik pedagogiczny, któremu kradzież lub zniszczenie zgłoszono.
- O fakcie kradzieży lub zniszczenia bezzwłocznie powiadamiany jest dyrektor .
- Interwencja wychowawcy klasy:
 - rozmowa z uczniem w celu rozpoznania przebiegu i okoliczności zdarzenia oraz ewentualnych innych sprawców
 - jeżeli jest kilku sprawców lub szkody są znaczne, wychowawca informuje pedagoga i dyrektora szkoły.
- sporządza notatkę z przebiegu rozmowy
- wychowawca wzywa do szkoły rodziców sprawcy
- Uczeń zobowiązany jest naprawić szkody z pomocą rodziców i zwrócić skradziony przedmiot(za szkody spowodowane przez dzieci odpowiadają materialnie rodzice). Rodzaj kary zależy od rozmiaru zniszczeń.
- .- Zastosowanie kar regulaminowych, w tym obniżenie oceny z zachowania
- W uzasadnionych przypadkach sprawa zostaje zgłoszona na Policję.

POSTĘPOWANIE W PRZYPADKU FAŁSZOWANIA PRZEZ UCZNIA DOKUMENTÓW

(fałszowanie podpisów rodziców, dokonanie wpisów do dzienników lekcyjnych – wpisywanie, poprawianie ocen, usprawiedliwienie nieobecności)

1. Nauczyciel, który zauważył fakt fałszerstwa powiadamia o tym zdarzeniu wychowawcę klasy.
2. Spotkanie wychowawcy z osobami zainteresowanymi.
3. Wychowawca wzywa rodziców ucznia do szkoły i przeprowadza z nimi rozmowę.
4. W razie powtarzających się incydentów wychowawca powiadamia pedagoga.
5. Wpis do zeszytu uwag
6. Rozmowa wychowawcy i pedagoga szkolnego z rodzicami ucznia.
7. Zastosowanie kary regulaminowej, w tym obniżenie oceny z zachowania.

POSTĘPOWANIE W PRZYPADKU PALENIA PRZEZ UCZNIA PAPIEROSÓW

1. Nauczyciel (pracownik szkoły), który zauważył, że uczeń pali papierosy, powiadamia o tym fakcie wychowawcę klasy.
2. Rozmowa ucznia z wychowawcą i pedagogiem szkolnym.
3. Wychowawca zawiadamia rodziców oraz ustala termin spotkania w szkole.
4. Spotkanie pedagoga i wychowawcy z rodzicami ucznia.
5. Rozmowa wychowawcy i pedagoga szkolnego z uczniem w obecności rodziców.
6. Zastosowanie kar regulaminowych, w tym obniżenie oceny z zachowania.
7. W uzasadnionych przypadkach dyrekcja szkoły wraz z pedagogiem i wychowawcą podejmuje decyzję o zawiadomieniu policji.

POSTĘPOWANIE W PRZYPADKU PODEJRZENIA, ŻE RODZIC ZGŁASZAJĄCY SIĘ PO DZIECKO JEST POD WPŁYWEM ALKOHOLU

1. W sytuacji, w której zachodzi podejrzenie, że rodzic (opiekun) zgłaszający się po dziecko jest pod wpływem alkoholu, nauczyciel nie może przekazać wychowanka pod opiekę tegoż rodzica (opiekuna).
2. W takiej sytuacji rodzic proszony jest o opuszczenie szkoły, a dziecko zostanie wydane innemu dorosłemu opiekunowi.
3. Jeżeli rodzic nie chce opuścić szkoły i zachowuje się w sposób agresywny, zostaje powiadomiona policja.
4. Gdy nie ma możliwości odebrania dziecka przez innego opiekuna, dziecko zostaje przekazane policji.
5. Wpis notatki do dziennika.
6. Jeżeli sytuacje, w których rodzic zgłasza się po dziecko pod wpływem alkoholu powtarzają się, dyrektor wraz z pedagogiem szkolnym podejmują decyzję o powiadomieniu o tym fakcie stosownych instytucji.

POSTĘPOWANIE W PRZYPADKU PODEJRZENIA, ŻE UCZEŃ POSIADA PRZY SOBIE NARKOTYKI

1. Nauczyciel w obecności innej osoby (wychowawca, pedagog, dyrektor, itp.) ma prawo prosić, aby uczeń pokazał mu substancję, którą posiada. Nauczyciel nie ma prawa samodzielnie dokonać czynności przeszukania odzieży ani teczki ucznia - jest to czynność zastrzeżona wyłącznie dla policji.
2. O swoich spostrzeżeniach nauczyciel powiadamia dyrektora szkoły oraz rodziców (opiekunów prawnych) ucznia i wzywa ich do natychmiastowego stawienia się w szkole.
3. Dyrektor powiadamia policję o tym podejrzeniu.
4. Policja uruchamia własne procedury.
5. Z przeprowadzonych działań dyrektor sporządza notatkę służbową, którą podpisują osoby uczestniczące w podjętych czynnościach.
6. W przypadku potwierdzenia się informacji o posiadaniu przez ucznia narkotyków – rozmowa dyrektora, pedagoga i wychowawcy z rodzicami oraz uczniem.
7. Zastosowanie kar regulaminowych, w tym obniżenie oceny z zachowania.

POSTĘPOWANIE W SYTUACJI POSIADANIA PRZEDMIOTÓW NIEBEZPIECZNYCH NA TERENIE SZKOŁY

1. Nakłonienie ucznia do oddania niebezpiecznego przedmiotu:
 - jeżeli uczeń odmawia oddania przedmiotu (nóż, scyzoryk, zapalniczka, pistolet na kulki itp.) należy go poinformować, że ma taki obowiązek, a w przypadku dalszej odmowy, uczeń ponosi konsekwencje za złamanie regulaminu szkolnego;
 - w przypadku, gdy użycie przedmiotu może stanowić zagrożenie dla życia lub zdrowia uczniów – natychmiastowe powiadomienie dyrekcji szkoły, która zawiadamia policję.
2. Wychowawca w każdym takim przypadku powiadamia rodziców i dyrekcję szkoły.
3. Sporządza notatkę
4. Rozmowa wychowawcy z uczniem, a w przypadku powtarzających się zdarzeń rozmowa pedagoga szkolnego i wychowawcy z uczniem i jego rodzicami.
5. Zastosowanie kar regulaminowych, w tym obniżenie oceny z zachowania.

**POSTĘPOWANIE W PRZYPADKU UŻYWANIA WULGARYZMÓW PRZEZ
UCZNIÓW WOBEC RÓWIEŚNIKÓW, NAUCZYCIELI / PRACOWNIKÓW
SZKOŁY**

W przypadku jednorazowego zdarzenia

1. Nauczyciel (pracownik szkoły), który był świadkiem zdarzenia przekazuje informację do wychowawcy klasy o stosowaniu wulgaryzmów przez ucznia.
2. Rozmowa wychowawcy z uczniem.

W przypadku częstego stosowania wulgaryzmów

3. Wychowawca powiadamia pedagoga szkolnego.
4. Rozmowa pedagoga szkolnego z uczniem.
5. Wychowawca wzywa rodziców ucznia.
6. Rozmowa pedagoga i wychowawcy z rodzicami na temat stosowania przez ich dziecko wulgaryzmów i niestosownych wyrażen wobec dorosłych.
7. Zastosowanie kar regulaminowych, w tym obniżenie oceny z zachowania.

**POSTĘPOWANIE W PRZYPADKU USKARZANIA SIE UCZNIĄ NA ZŁY STAN
ZDROWIA**

1. Nauczyciel zgłasza pielęgniarkę szkolnej złe samopoczucie ucznia..
2. Gdy w szkole nie ma pielęgniarki a stan zdrowa ucznia jest bardzo zły, wychowawca (lub nauczyciel) powiadamia telefonicznie sekretariat szkoły.
3. Sekretariat informuje telefonicznie rodziców ucznia o złym stanie zdrowia dziecka i ustala:
 - potrzebę wezwania pogotowia,
 - potrzebę wcześniejszego przyjscia rodzica,
 - godzinę odbioru dziecka ze szkoły w dniu zdarzenia.
4. W uzasadnionych przypadkach dyrekcja podejmuje decyzję o zawiadomieniu pogotowia.
5. Rodzice (prawni opiekunowie) odbiór dziecka ze szkoły odnotowują w sekretariacie.

**POSTĘPOWANIE W SYTUACJI KIEDY UCZEŃ GROZI ODEBRANIEM SOBIE
ŻYCIA /załącznik 5/**

1. Staramy się uspokoić ucznia, rozmawiamy z nim o przyczynie reakcji.
2. Obserwujemy ucznia.
3. Jeżeli uczeń zachowuje się agresywnie – niezwłocznie zawiadamiamy o zaistniałej sytuacji dyrekcję lub pedagoga / psychologa szkolnego (np. przez powiadomienie telefoniczne sekretariatu), staramy się zapewnić bezpieczeństwo klasie odizolowując zdesperowanego wychowanka.
4. Zaprowadzamy ucznia do pedagoga / psychologa szkolnego i informujemy o zajściu wychowawcę.
5. Wzywamy rodziców, sporządzamy notatkę.
7. Jeżeli od osób trzecich dowiadujemy się iż uczeń grozi odebraniem sobie życia – powiadamiamy o tym dyrektora szkoły, pedagoga/ psychologa szkolnego i wychowawcę klasy.
8. Dyrektor szkoły podejmuje działania mające zapewnić bezpieczeństwo, w tym konsultację specjalistyczną.
9. Kiedy zostało stwierdzone ryzyko nagłe lub krótkoterminowe podjęcia próby samobójczej a mimo tego rodzice/ opiekunowie nie wyrażają zgody, nie widzą potrzeby konsultacji psychiatrycznej – szkoła zyskuje wówczas świadomość możliwości podjęcia koniecznych interwencji, nawet bez zgody rodziców.

10. Podejrzenie ucznia o próbę samobójczą musimy zgłosić na policję – tel. 112

PROCEDURY POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU POBICIA LUB BÓJKI

Incydent jednorazowy bez większych obrażeń:

1. Nauczyciel będący świadkiem zdarzenia lub po uzyskaniu informacji o nim informuje o zdarzeniu wychowawcę.
2. Wychowawca zawiadamia o zaistniałej sytuacji rodziców uczniów.
3. Odnotowuje fakt w zeszycie uwag.
4. Rozmowa wychowawcy z rodzicami i dziećmi.

Incydent powtarza się w przypadku tego samego ucznia lub niesie za sobą poważne obrażenia:

1. Nauczyciel będący świadkiem zdarzenia lub po uzyskaniu informacji o nim zapewnia ofierze w razie konieczności opiekę medyczną. Następnie informuje o zdarzeniu wychowawcę/-ców.
2. Wychowawca zawiadamia pedagoga szkolnego, dyrekcję szkoły oraz rodziców o zaistniałej sytuacji
3. Wychowawca ustala termin spotkania z poszkodowanym, sprawcą i ich rodzicami.
4. Pedagog wspólnie z wychowawcą /-cami prowadzi rozmowę z rodzicami i uczniami, podczas której zostają ustalone zasady wzajemnego funkcjonowania uczniów oraz zasady współpracy rodziców ze szkołą.
5. Zastosowanie kar regulaminowych.
6. Uczniom mającym poważne problemy emocjonalne, manifestujące się różnymi zachowaniami agresywnymi szkoła proponuje pomoc specjalistycznych placówek (np. poradni psychologiczno – pedagogicznej)
8. W uzasadnionych przypadkach dyrekcja szkoły wraz z pedagogiem i wychowawcą podejmuje decyzję o zawiadomieniu policji.

Bójka to starcie co najmniej 3 osób, których każda występuje w podwójnej roli: napastnika i napadniętego – ze świadomością, że zajście naraża człowieka na bezpośrednie niebezpieczeństwo utraty życia, uszkodzenie ciała.

Udział w bójce/ pobiciu to nie tylko bezpośrednie w nich uczestniczenie lecz także zachęcanie słowne, czy stwarzanie warunków np. zgaszenie światła, zamknięcie drzwi, przetrzymywanie ofiary, podawanie niebezpiecznych przedmiotów.

I. Procedury postępowania w przypadku ucznia agresywnego zawarte są w Szkolnym Systemie Przeciwdziałania Agresji.

II. Sposoby postępowania wobec uczniów posiadających lub zażywających alkohol, inne środki uzależniające regulują *Procedury postępowania nauczycieli i metody współpracy szkół z policją* zawarte w Szkolnym Programie Profilaktyki.

Dokumentowanie stosowanych oddziaływań wobec ucznia jest obowiązkiem wychowawcy klasy.

PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU UJAWNIEŃIA CYBERPRZEMOCY /załącznik 6/

Informacja o tym, że w szkole miała miejsce cyberprzemoc może pochodzić z różnych źródeł. Osobą zgłaszającą fakt prześladowania może być poszkodowany uczeń, jego rodzice, inni uczniowie – świadkowie zdarzenia, nauczyciele.

Wszystkie przypadki przemocy, a więc także przemocy z wykorzystaniem mediów elektronicznych powinny zostać właściwie zbadane, zarejestrowane i udokumentowane.

1. Jeśli wiedzę o zajściu posiada nauczyciel nie będący wychowawcą, powinien przekazać informację wychowawcy klasy, który informuje o fakcie pedagoga szkolnego i dyrektora.

2. Pedagog szkolny i dyrektor wspólnie z wychowawcą powinni dokonać analizy zdarzenia i zaplanować dalsze postępowanie.

3. Do zadań szkoły należy także ustalenie okoliczności zdarzenia i ewentualnych świadków.

4. Warto zadbać o udział nauczyciela informatyki w procedurze i interwencyjnej, szczególnie na etapie zabezpieczania dowodów i ustalania tożsamości sprawcy cyberprzemocy.

5. Wszelkie dowody cyberprzemocy powinny zostać zabezpieczone i zarejestrowane. Należy zanotować datę i czas otrzymania materiału, treść wiadomości oraz, jeśli to możliwe, dane nadawcy (nazwę użytkownika, adres e-mail, numer telefonu komórkowego, itp.) lub adres strony www, na której pojawiły się szkodliwe treści czy profil.

6. Rozmowa z uczniem-sprawcą przemocy o jego zachowaniu:

- celem rozmowy powinno być ustalenie okoliczności zajścia, wspólne zastanowienie się nad jego przyczynami i poszukanie rozwiązania sytuacji konfliktowej;
- sprawca powinien otrzymać jasny i zdecydowany komunikat o tym, że szkoła nie akceptuje żadnych form przemocy;
- należy omówić z uczniem skutki jego postępowania i poinformować o konsekwencjach regulaminowych, które zostaną wobec niego zastosowane;
- sprawca powinien zostać zobowiązany do zaprzestania swojego działania i usunięcia z Sieci szkodliwych materiałów;
- ważnym elementem rozmowy jest też określenie sposobów zadośćuczynienia wobec ofiary cyberprzemocy;
- jeśli w zdarzeniu brała udział większa grupa uczniów, należy rozmawiać z każdym z nich z osobna, zaczynając od lidera grupy;
- nie należy konfrontować sprawcy i ofiary cyberprzemocy.

7. Powiadomienie rodziców sprawcy i omówienie z nimi zachowania dziecka:

- rodzice sprawcy powinni zostać poinformowani o przebiegu zdarzenia i zapoznani z materiałem dowodowym, a także z decyzją w sprawie dalszego postępowania i podjętych przez szkołę środków dyscyplinarnych wobec ich dziecka;
- w miarę możliwości należy starać się pozyskać rodziców do współpracy i ustalić jej zasady;
- warto wspólnie z rodzicami opracować projekt **kontraktu** dla dziecka, określającego zobowiązania ucznia, rodziców i przedstawiciela szkoły oraz konsekwencje nieprzebrzegania przyjętych wymagań i terminy realizacji zadań zawartych w umowie.

8. Objęcie sprawcy opieką psychologiczno-pedagogiczną:

- praca ze sprawcą powinna zmierzać w kierunku pomocy uczniowi w zrozumieniu konsekwencji swojego zachowania, w zmianie postawy i postępowania ucznia, w tym sposobu korzystania z nowych technologii.
- jeśli szkoła posiada odpowiednie warunki, pomoc psychologiczna może być udzielona sprawcy na terenie szkoły;
- w uzasadnionym przypadku można w toku interwencji zaproponować uczniowi (za zgodą rodziców) skierowanie do specjalistycznej placówki i udział w programie terapeutycznym.

9. Należy pamiętać, iż celem sankcji wobec sprawcy jest:

- zatrzymanie przemocy i zapewnienie poczucia bezpieczeństwa poszkodowanemu uczniowi;
- wzbudzenie refleksji na temat swojego zachowania, zrozumienie krzywdy jaką spowodował i powstrzymanie przed podobnym zachowaniem w przyszłości;
- pokazanie społeczności szkolnej, że cyberprzemoc nie będzie tolerowana i że szkoła jest w stanie efektywnie zareagować w tego rodzaju sytuacji.

10. Podejmując decyzję o rodzaju kary należy wziąć pod uwagę:

- rozmiar i rangę szkody – czy materiał został upubliczniony w sposób pozwalający na dotarcie do niego wielu osobom (określa to rozmiar upokorzenia jakiego doznaje ofiara), czy trudno jest wycofać materiał z Sieci, itp.;
- czas trwania prześladowania – czy było to długotrwałe działanie, czy pojedynczy incydent;
- świadomość popełnianego czynu – czy działanie było zaplanowane, a sprawca był świadomy, że wyrządza krzywdę koledze (niektóre akty cyberprzemocy popełniane są nieświadomie lub z niewielką świadomością konsekwencji), jak wiele wysiłku włożył w ukrycie swojej tożsamości, itp.;
- motywację sprawcy – należy sprawdzić, czy działanie sprawcy nie jest działaniem odwetowym w odpowiedzi na uprzednio doświadczone prześladowanie;
- rodzaj rozpowszechnianego materiału.

11. Sporządzenie dokumentacji z zajęcia

1. Pedagog szkolny zobowiązany jest do sporządzenia notatki służbowej z rozmów ze sprawcą, poszkodowanym, ich rodzicami oraz świadkami zdarzenia. Dokument powinien zawierać datę i miejsce rozmowy, personalia osób biorących w niej udział i opis ustalonego przebiegu wydarzeń.

2. Jeśli rozmowa przebiegała w obecności świadka (np. wychowawcy) powinien on podpisać notatkę po jej sporządzeniu.

3. Jeśli zostały zabezpieczone dowody cyberprzemocy, należy je również włączyć do dokumentacji pedagogicznej (wydruki, opis, itp.).

12. Powiadomienie sądu rodzinnego

Wiele przypadków cyberprzemocy nie wymaga powiadamiania sądu rodzinnego czy policji i powinno być rozwiązywane przy użyciu dostępnych szkole środków wychowawczych. Istnieją jednak sytuacje, gdy konieczne staje się zgłoszenie sprawy do sądu rodzinnego:

1. Jeśli rodzice sprawcy cyberprzemocy odmawiają współpracy lub nie stawiają się do szkoły, a uczeń nie zaniechał dotychczasowego postępowania dyrektor szkoły powinien pisemnie powiadomić o zaistniałej sytuacji sąd rodzinny, szczególnie jeśli do szkoły napływają informacje o innych przejawach demoralizacji dziecka.

2. Podobnie, w sytuacji, gdy szkoła wykorzysta wszystkie dostępne jej środki wychowawcze (rozmowa z rodzicami, konsekwencje regulaminowe wobec ucznia, spotkania z pedagogiem, itp.), a ich zastosowanie nie przynosi pożądanych rezultatów, dyrektor powinien zwrócić się do sądu rodzinnego z zawiadomieniem o podjęcie odpowiednich środków wynikających z ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich.

3. W przypadku szczególnie drastycznych aktów agresji z naruszeniem prawa, dyrektor szkoły zobowiązany jest zgłosić te fakty policji .

W sytuacji zagrożenia czyjegoś zdrowia lub życia policję należy wezwać natychmiast.
Warto także zaprosić policjanta – specjalistę ds. nieletnich, gdy wyczerpane zostaną środki wychowawcze możliwe do zastosowania przez szkołę.

TRYB ODWOŁANIA SIĘ OD WYMIERZONEJ KARY.

1. Przed wymierzeniem kary uczeń ma prawo do złożenia wyjaśnień.
2. Dyrektor może w uzasadnionych przypadkach zawiesić wykonanie kary na czas próby (nie dłużej niż pół roku).
3. Uczeń, jego rodzice (prawni opiekunowie) mają prawo pisemnego odwołania się do dyrektora szkoły w terminie siedmiu dni od daty wymierzenia kary.
4. Dyrektor i zespół wychowawczy ma obowiązek rozpatrzenia wniosku rodziców lub opiekunów w terminie siedmiu dni od daty wpłynięcia prośby.
5. Po upływie tego czasu dyrektor pisemnie powiadamia rodziców lub opiekunów o podjętej decyzji.
6. Nie wniesienie sprzeciwu jest równoznaczne z akceptacją decyzji.

UWAGI KOŃCOWE

Komisja wychowawcza podejmuje decyzje o podtrzymaniu bądź zawieszeniu kary w oparciu o dokumentację wychowawcy klasy oraz uwagi członków komisji. Od decyzji komisji odwołanie nie przysługuje.

Prawo do nauki jest prawem konstytucyjnym i nie wolno go uczniom zabierać nawet, jeśli łamią szkolne reguły,

„**Utrata przywilejów ucznia**” oznacza, że uczeń traci prawo np. do udziału w wycieczce, dyskotecie szkolnej, innych imprezach szkolnych uczestnictwa w zawodach sportowych, reprezentowania szkoły na zewnątrz, zgłaszania nieprzygotowań do lekcji itp.

Zawieszonemu uczniowi **nie wolno zabronić** przychodzenia do szkoły,

W skrajnych przypadkach, (kiedy wszystkie inne środki dyscyplinujące nie skutkują, a uczeń zachowuje się tak, że zagraża zdrowiu a nawet życiu innych) **występuje się do kuratora z wnioskiem o przeniesienie ucznia do innej placówki.**

ZAŁĄCZNIKI

Załącznik 1:

Oświadczenie

Oświadczam, że w dniu.....odebrałem/am ze szkoły telefon komórkowy należący do
mojej córki/mojego syna
imię i nazwisko dziecka

.....
czytelny podpis rodzica

Załącznik 2:

Konin, dn.

OŚWIADCZENIE

Oświadczam, że dnia zostałem/am wezwany/a przez
pracowników szkoły i odebrałem/am syna/córkę
..... ur. W,
co do którego/której zachodzi podejrzenie, iż znajduje się pod wpływem
alkoholu/środków psychoaktywnych.

Dziecko (opisać stan dziecka):
.....
.....
.....
.....
.....

.....
Podpis rodzica/opiekuna prawnego

.....
Podpis osoby przekazującej dziecko

.....
oraz numer dokumentu potwierdzającego tożsamość rodzica (opiekuna)

Załącznik 3:

Kontrakt – przykład

Strony: uczeń.....oraz pedagog szkolny

i wychowawca klasy.....

Dotyczy: warunków realizacji obowiązku szkolnego i obowiązku nauki w

.....

Warunki kontraktu:

- Kontrakt jest zawierany na dwa tygodnie (po ich upływie jeżeli warunki zostaną dotrzymane będzie zawierany na kolejne dwa itd.)
- Uczeń bezwzględnie realizuje obowiązek szkolny (**usprawiedliwienia tylko od lekarza**)
Uczeń wykonuje polecenia nauczyciela: prowadzi zeszyt przedmiotowy, odrabia zadania domowe i pracuje na lekcji zgodnie z poleceniami nauczyciela.

Pedagog szkolny:.....

Podpis wychowawcy.....

Podpis ucznia:.....

Podpis rodzica:.....

Załącznik 4:

Druk upomnienia dla rodziców dziecka, które nie realizuje obowiązku szkolnego lub obowiązku nauki - propozycja

.....
(imię i nazwisko lub imiona i nazwiska rodziców lub opiekunów dziecka)

.....
(adres zamieszkania)

..... -/.....

UPOMNIENIE

Na podst. Art. 20 oraz Art. 19 ust. 1 pkt 1 z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jednolity Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572 ze zmianami) i Art. 15 § 1 ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (tekst jednolity Dz. U. z 2002 r. Nr 110, poz. 968 ze zmianami),

wzywam.....

do realizacji obowiązku szkolnego wynikającego z Art. 18 ustawy o systemie oświaty poprzez dopilnowanie udziału..... w zajęciach szkolnych.

(imię i nazwisko dziecka)

Niespełnienie wymienionego obowiązku spowoduje skierowanie sprawy na drogę postępowania egzekucyjnego skutkującego nałożeniem grzywny w celu wymuszenia na rodzicach (opiekunach prawnych) pożądaných zachowań dziecka.

.....
(podpis dyrektora lub osoby przez niego upoważnionej z podaniem imienia, nazwiska i stanowiska służbowego)

Otrzymują:

.....
.....
.....

Załącznik 5:

Kiedy zostało stwierdzone ryzyko nagłe lub krótkoterminowe podjęcia próby samobójczej a mimo tego rodzice/ opiekunowie nie wyrażają zgody, nie widzą potrzeby konsultacji psychiatrycznej – szkoła zyskuje wówczas świadomość możliwości podjęcia koniecznych interwencji, nawet bez zgody rodziców.

Komunikat dla dyspozytorni pogotowia ratunkowego w - przykład

(...) Stwierdziliśmy bezpośrednie zagrożenie życia naszego ucznia (imię i nazwisko, wiek) poprzez duże ryzyko podjęcia próby samobójczej. Dlatego konieczne jest niezwłoczne przewiezienie go na konsultację psychiatryczną(...)

Wyegzekwowanie przewiezienia ucznia przez pogotowie na izbę przyjęć w celu konsultacji specjalistycznej (w razie odmowy prosić o pisemne jej potwierdzenie)

Załącznik 6:

Jak możesz zarejestrować dowody cyberprzemocy?

- *Telefon komórkowy*

Nie kasuj wiadomości. Zapisuj wszystkie, zarówno tekstowe jak i nagrane na pocztę głosową w pamięci telefonu.

- *Komunikatory*

Niektóre serwisy pozwalają na zapisywanie rozmów. Możesz również, np. skopiować rozmowę, wkleić do dokumentu Word (lub innego edytora tekstu), zapisać i wydrukować.

- *Strony serwisów społecznościowych, www*

Aby zachować kopię materiału, który widzisz na ekranie, wciśnij jednocześnie klawisze Control i Print Screen, a następnie wykonaj operację „Wklej” w dokumencie Word.

- *Czat*

Podobnie jak w przypadku stron www, jeśli chcesz zachować kopię materiału, który widzisz na ekranie, wciśnij klawisze Control i Print Screen, a następnie wykonaj operację „Wklej” w dokumencie Word. Możesz też

po prostu wydrukować interesującą cię stronę.

- *E-mail*

Wydrukuj wiadomość, prześlij ją do nauczyciela lub pedagoga, który zajmuje się ustaleniem okoliczności zajścia. Zachowanie całości wiadomości, a nie tylko samego tekstu, jest bardziej pomocne, ponieważ zawiera informacje o jej pochodzeniu.

Co może pomóc w identyfikacji sprawcy?

1. Świadczenie – inni uczniowie odwiedzający „obraźliwe” strony mogą posiadać informacje na temat ich autora, mogą też zidentyfikować numer telefonu komórkowego sprawcy, jeśli nie jest on zastrzeżony.

2. Kontakt z dostawcą usługi internetowej – może on nie tylko zablokować konto agresora lub usunąć szkodliwe treści, ale także podać dane sprawcy cyberprzemocy. Dane takie nie mogą być jednak udostępniane osobom prywatnym. Aby je pozyskać, konieczny jest kontakt z policją.

3. Kontakt z operatorem sieci komórkowej w przypadku, gdy numer telefonu sprawcy jest zastrzeżony – może on podjąć kroki w kierunku ustalenia sprawcy, jeśli otrzyma dane o dacie i godzinie rozmowy. Również w tym przypadku, operator może udostępnić te dane tylko policji.

3. Gdy ustalenie sprawcy nie jest możliwe, należy skontaktować się z dostawcą usługi w celu usunięcia z Sieci kompromitujących lub krzywdzących materiałów. Do podjęcia takiego działania zobowiązuje administratora serwisu art. 14 Ustawy z dnia 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną.

Jak zachować się wobec świadka zgłaszającego cyberprzemoc:

- 1. Powiedz, że dobrze zrobił zgłaszając fakt przemocy.*
- 2. Powiedz, że wymagało to od niego wiele odwagi.*
- 3. Zapewnij o swojej dyskrecji.*
- 4. Nie ujawniaj jego danych, jeśli nie jest to konieczne (np. gdy sprawa została zgłoszona na policję).*
- 5. Pod żadnym pozorem nie konfrontuj go ze sprawcą.*
- 6. Zadbaj o jego bezpieczeństwo nie upubliczniając jego udziału w sprawie.*